

Soňa Nezhodová

Městské muzeum Hustopeče

Významné postavení města Hustopečič se v minulosti odráželo mj. v existenci historického archivu, který obsahoval městské kroniky, historické dokumenty, obrazy, knihy. Tyto cenné sbírky byly pro budoucnost nenahraditelným zdrojem poznání. Z roku 1845 se např. dochovala zpráva o tom, že se historikograf Antonín Boček zabývá hustopečským archivem. Tehdy také pořídil soupis zdejších nejcejnějších listin, z nichž některé se později dostaly na seznam národních kulturních památek.

Po druhé světové válce – v potě nastalém chaosu a vysídlení 3695 Němců – nebyla bouřlivá atmosféra nejlepší zárukou zachování archivu. Podařilo se však zachránit prakticky veškerý dosud shromážděný materiál a ze strany tehdejšího tajemníka Městského úřadu Bohumila Frýborta byly zahájeny kroky k vybudování městského muzea. Další vývoj po roce 1948 však představoval katastrofu. Docházelo k časté výměně funkcionářů města, kteří měli osobnost od osobnosti rozdílný poměr ke kulturnímu dědictví. Věcné památky jako obrazy, zbraně, mince aj. zmizely beze stopy. Množství knih, písemností a dokladů skončilo ve sběrných papíru. V 60. letech – po reorganizaci státní správy – byly zachované dokumenty převedeny do Okresního archivu Břeclav se sídlem v Mikulově. Archeologické sbírky přešly do Regionálního muzea v Mikulově. Dodnes se část památek nachází rozptýlena mezi občany – jejich zpětné získání nebo alespoň pořízení kopií či fotodokumentace je jedním z předsevzetí zdejšího Městského muzea.

Po sametové revoluci vyvstala potřeba obnovení kontinuity s minulostí a vytvoření kulturního zázemí. Hlavním důvodem byla skutečnost, že město – původně německé – bylo po válce osídleno novými občany, především z bezprostředního českého okolí Hustopečič. Scházelo vědomí soulnáležitosti. Městské muzeum by chtělo napomoci vytěsňit tuto absenci – zejména u mladé generace.

Počátkem devadesátých let 20. století byl postupně roztříděn a zpracován stávající městský archiv. Jeho torzovitě zachovalá historická část byla přemístěna do samostatné místnosti nacházející se v přízemí radnice, kde byla chronologicky a tématicky zařazena, poté se začalo s jejím rozšiřováním o kopie archiválií – především z Moravského zemského archivu; významný podíl představuje materiál získaný od občanů – dárců (např. pozůstalost městského tajemníka B. Frýborta, pozůstalost evangelického faráře J. Horáka).

Výstavní prostory domu U Synků

Renesanční dům U Synků

V tomto ohledu je rovněž úspěšná spolupráce s vysídlenými Němci (např. v roce 2000 bylo muzeu darováno souborné dílo hustopečské rodačky a místopředsedkyně rakouského Pen-klubu Ilse Tielschové).

Velký přínos – především pro badatele – znamenalo v roce 1999 přestěhování archivu do nově zrekonstruovaných a pro město dostatečně reprezentativních prostor renesančního domu U Synků, Dukelské náměstí 23. Ve stejné době (13. 7. 1999) se městská rada definitivně usnesla zřídit Městské muzeum Hustopeče, které vedle archivu dnes zahrnuje i pamětní síň. Ta byla zřízena už v roce 1994 v přízemí radnice a v letošním roce byla spolu s depozitářem přestěhována do domu U Synků, v níž se kromě stálé expozice o dějinách města uskutečňují i krátkodobé výstavy. Zřízení pamětní síně a její úroveň sklidily kladný ohlas v jihomoravském tisku. Pamětní síň je otevřena od pondělí do pátku, od 8.00 do 14.00 hodin, vstupné je dobrovolné a návštěvníci si mohou vyslechnout i odborný výklad nebo shlédnout videoprojekci.

Městské muzeum se věnuje také sledování stavu památkových objektů, iniciuje jejich opravy, příp. přemístění. Vydalo „Průvodce po pamětihodnostech“. Mimo soupis objektů evidovaných Památkovým úřadem v Brně zpracovává podrobný seznam a dokumentaci doposud neevidovaných památek (kamenné desky na domech, historické sklepy apod.). V roce 2000 byla pořízena kompletní fotodokumentace památkových objektů.

Počátkem devadesátých let 20. století se v Hustopečích ustavil Klub historie a vlastivědy, který úzce spolupracuje s Městským muzeem. To se projevuje v přednáškové a výstavní činnosti (např. výstava „28. říjen 1918 na Hustopečsku“ a výstava „Výročí návštěvy TGM v Hustopečích v roce 1924“). Zaměstnanci muzea prezentovali v letech 2000–2001 přednášky na téma: Hustopeče v minulosti, Mystická vlna chasidismu na jižní Moravě, Habání na Hustopečsku, Hustopečské památkové objekty, Joseph von Sonnenfels, Židovský Míkulov.

Muzeum se na reprezentaci města podílí také publikační činností: pravidelnými příspěvky do regionálních tiskovin (Hustopečské listy, RegioM), monografií Masaryk a Hustopeče, věnované 150. výročí narození TGM, přehledem Vývoj města Hustopeče v datech a událostech, librety pro informační brožury a plány města, spoluúčastí na tvorbě publikací Výročí 100 let českého ochotnického divadla, Výročí českých škol apod.

V roce 2000 se Městské muzeum Hustopeče stalo řádným členem Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií a v budoucnu chce stálou expozici o dějinách města rozšířit o expozici hustopečské městské vinařské kultury v historických sklepních prostorách domu U Synků.